

Ny strålskyddslag

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ny strålskyddslag, följändringar i vissa andra lagar samt ändringar i patientsäkerhetslagen och tullagen.

I propositionen föreslås att den nuvarande strålskyddslagen (1988:220) upphävs och ersätts med en ny strålskyddslag. EU:s strålskyddsdirektiv genomförs med den nya strålskyddslagen.

Den föreslagna lagen innehåller nya och ändrade bestämmelser om de grundläggande principerna för strålskyddet. Lagen innehåller även bestämmelser om att verksamhetsutövare ska ha tillräckliga resurser och om krav på finansiell säkerhet samt bestämmelser om ökat skydd för arbetstagare. Lagen innehåller även nya och ändrade bestämmelser om utsläpp av radioaktiva ämnen till miljön och justerade krav på tillstånd för verksamheter med joniserande strålning. Förslaget innebär inga nya krav i fråga om icke-joniserande strålning.

Regeringen föreslår att bestämmelserna i den nya strålskyddslagen om kosmetiskt solarium träder i kraft den 1 september 2018. Övriga delar av strålskyddslagen och ändringarna i andra lagar föreslås träda i kraft den 1 juni 2018.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av propositionen. I anslutning till detta ärende behandlas dock åtta yrkanden från allmänna motionstiden 2017/18 om samordning av radonfrågor, radiofrekvent strålning, vagabonderande strömmar, krav på oberoende härdkyllning och lokala säkerhetsnämnder. Utskottet avstyrker samtliga motioner.

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:94 Ny strålskyddslag.

Åtta yrkanden från allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	6
Propositionens huvudsakliga innehåll	7
Utskottets överväganden.....	8
Ny strålskyddslag	8
Samordning av radonfrågor	11
Radiofrekvent strålning	13
Vagabonderande strömmar.....	15
Krav på oberoende härdkylning	16
Lokala säkerhetsnämnder	18
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	20
Propositionen	20
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	20
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	22
1 Förslag till strålskyddslag.....	22
2 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet	42
3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1706) om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet	44
4 Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)	45
5 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:263) om transport av farligt gods.....	46
6 Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).....	47
7 Förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253)	48

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Ny strålskyddslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. strålskyddslag,
  2. lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,
  3. lag om ändring i lagen (1998:1706) om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,
  4. lag om ändring i minerallagen (1991:45),
  5. lag om ändring i lagen (2006:263) om transport av farligt gods,
  6. lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659),
  7. lag om ändring i tullagen (2016:253).
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:94 punkterna 1–7.

2. Samordning av radonfrågor

Riksdagen avslår motion
2017/18:2642 av Lars Eriksson (S).

3. Radiofrekvent strålning

Riksdagen avslår motionerna
2017/18:3020 av Jan Lindholm (MP),
2017/18:3021 av Jan Lindholm (MP) yrkandena 1 och 2 samt
2017/18:3368 av Jan Lindholm (MP).

4. Vagabonderande strömmar

Riksdagen avslår motion
2017/18:1684 av Jan Lindholm (MP).

5. Krav på oberoende härdkyllning

Riksdagen avslår motion
2017/18:3393 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 20.

6. Lokala säkerhetsnämnder

Riksdagen avslår motion
2017/18:1171 av Jörgen Warborn (M).

Stockholm den 22 mars 2018

På försvarsutskottets vägnar

Allan Widman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Allan Widman (L), Peter Jeppsson (S), Beatrice Ask (M), Alexandra Völker (S), Mikael Jansson (SD), Jan R Andersson (M), Anders Schröder (MP), Lotta Olsson (M), Paula Holmqvist (S), Lotta Johnsson Fornarve (V), Mikael Oscarsson (KD), Mattias Ottosson (S), Lars Püss (M), Teres Lindberg (S), Robert Stenkvist (SD), Lena Emilsson (S) och Peter Helander (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Europeiska ministerrådet antog ett nytt strålskyddsdirektiv den 5 december 2013, dvs. rådets direktiv 2013/59/Euratom om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning, och om upphävande av direktiven 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom och 2003/122/Euratom.

Direktivet är ett minimidirektiv vilket ger medlemsstaterna möjlighet att föreskriva strängare skyddsåtgärder om inte något annat uttryckligen anges i bestämmelserna (jfr punkt 5 i preambeln till strålskyddsdirektivet). Medlemsstaterna ska införa de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att genomföra direktivet senast den 6 februari 2018.

Som ett led i genomförandet av direktivet gav regeringen i uppdrag till Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) att utreda vilka författningsändringar på lag-, förordnings- och föreskriftsnivå som är nödvändiga för Sveriges genomförande av direktivet.

SSM fick också i uppdrag att – i samråd med Arbetsmiljöverket, Boverket och Folkhälsomyndigheten samt efter samråd med Sveriges geologiska undersökning (SGU) och övriga berörda myndigheter samt med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) – analysera och föreslå ett effektivt regelverk som genomför de delar i direktivet som rör naturligt förekommande radioaktiva ämnen, inklusive radon. Vidare fick SSM i uppdrag att – i samråd med Arbetsmiljöverket, Boverket och Folkhälsomyndigheten samt efter samråd med SGU och övriga berörda myndigheter samt med SKL och organisationer – göra en översyn av ansvarsfördelningen mellan myndigheterna och vid behov föreslå en effektivare ansvarsfördelning gällande expertis, tillsyn och åtgärder m.m. För de delar av uppdraget som rör beredskapsrelaterade frågor fick SSM också i uppdrag att samordna arbetet med det regeringsuppdrag som SSM fått tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och länsstyrelserna i Hallands, Uppsala, Kalmar, Skåne och Västerbottens län den 23 januari 2014 om beredskap för radiologiska och nukleära händelser (dnr. Fö2014/00150/SSK). Remissvaren och en sammanställning av remissvaren finns tillgängliga på Miljö- och energidepartementet (M2016/01794/Ke).

Regeringen har inhämtat och följt Lagrådets förslag inför färdigställandet av propositionen. I förhållande till lagrådsremissen har också vissa författningstekniska, språkliga och redaktionella ändringar gjorts i propositionen.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av propositionen.

I anslutning till detta ärende behandlas åtta yrkanden från den allmänna motionstiden 2017/18 om samordning av radonfrågor, radiofrekvent strålning,

vagabonderande strömmar, krav på oberoende härdkylning och lokala säkerhetsnämnder.

Bakgrund

Svensk lagstiftning

Den nu gällande strålskyddslagen (1988:220) utvidgade tidigare beslutat skydd genom att lagens syfte inkluderar skyddet av människor, djur och miljö mot skadlig verkan av strålning. Lagen omfattar såväl joniserande strålning som icke-joniserande strålning. Joniserande strålning uppkommer bl.a. vid radioaktiva sönderfall. Elektromagnetiska fält och optisk strålning är exempel på icke-joniserande strålning. Riskerna med icke-joniserande strålning har uppmärksammats först de senaste årtiondena, trots att elektricitet och radioteknik har använts i över ett sekel.

Både naturlig strålning och av människan framställd eller förorsakad strålning faller inom lagens tillämpningsområde. Lagen bygger dock på samma grundprinciper som den tidigare lagstiftningen, vilket innebär att strålningsverksamhet ska stå under samhällets kontroll genom en särskild myndighet.

Lagstiftning på europeisk nivå

Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratomfördraget) undertecknades tillsammans med Romfördraget 1957. Enligt artikel 30 ska gemenskapen fastställa grundläggande normer för befolkningens och arbetstagarnas hälsoskydd mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning. Sådana normer, Basic Safety Standards, fastställdes i direktiv för första gången 1959 och har sedan reviderats vid flera tillfällen, senast 2013.

Sekundärlagstiftningen under Euratomfördraget har följt Internationella strålskyddskommissionens (International Commission on Radiological Protection, ICRP) tidigare rekommendationer genom bl.a. direktiv 96/29/Euratom om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd av allmänhetens och arbetstagares hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning.

Reviderat direktiv

ICRP publicerade 2007 nya grundläggande rekommendationer för strålskydd som ersatte de tidigare från 1991. Mot bakgrund av detta genomförde kommissionen en omfattande granskning av gemenskapens strålskyddslagstiftning.

Kommissionen lade fram sitt förslag till direktiv den 29 september 2011 och framförde även ytterligare ett antal skäl till revideringen av lagstiftningen:

- att skyddet för arbetstagare i specifika yrkesgrupper var otillräckligt
- att hälsoskyddet för patienter och allmänheten inte följde den senaste tekniska utvecklingen
- att hälsoskyddet för allmänheten mot naturliga strålkällor var otillräckligt
- att bestämmelserna var utspridda på flera direktiv och rekommendationer som tillkommit vid olika tillfällen under 1990- och 2000-talet.

Den 5 december 2013 antog EU:s ministerråd det nya strålskyddsdirektivet, dvs. rådets direktiv 2013/59/Euratom om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning. Strålskyddsdirektivet syftar till att ge grundläggande krav för strålskydd av allmänheten, patienter och arbetstagare mot faror med joniserande strålning.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att den nuvarande strålskyddslagen (1988:220) upphävs och ersätts med en ny strålskyddslag. Flera av bestämmelserna i den nuvarande strålskyddslagen förs in i den nya strålskyddslagen med endast språkliga och redaktionella ändringar. Vissa av de bestämmelser som i dag finns i förordning eller i myndighetsföreskrifter har sådan grundläggande betydelse för strålskyddet att de föreslås tas in i lagen.

EU:s strålskyddsdirektiv genomförs med den nya strålskyddslagen. Direktivet gäller endast joniserande strålning medan den föreslagna lagen omfattar både joniserande och icke-joniserande strålning.

Den föreslagna lagen innehåller nya och ändrade bestämmelser om de grundläggande principerna för strålskyddet. Lagen innehåller även bestämmelser om att verksamhetsutövare ska ha tillräckliga resurser och om krav på finansiell säkerhet samt bestämmelser om ökat skydd för arbetstagare. Bestämmelserna om ökat skydd för arbetstagare gäller främst i verksamheter och åtgärder som bedrivs och vidtas i en omgivning med joniserande strålning och i radiologiska nödsituationer. Lagen innehåller även nya och ändrade bestämmelser om utsläpp av radioaktiva ämnen till miljön och justerade krav på tillstånd för verksamheter med joniserande strålning. Förslaget innebär inga nya krav i fråga om icke-joniserande strålning.

Regeringen föreslår att bestämmelserna i den nya strålskyddslagen om kosmetiskt solarium träder i kraft den 1 september 2018, i linje med tidigare beslut av riksdagen (prop. 2016/17:55, bet. 2016/17:FöU9, rskr. 2016/17:177). Övriga delar av strålskyddslagen och ändringarna i andra lagar föreslås träda i kraft den 1 juni 2018.

Utskottets överväganden

Ny strålskyddslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ny strålskyddslag, följdändringar i vissa andra lagar samt ändringar i patientsäkerhetslagen och tullagen.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att den nuvarande strålskyddslagen upphävs och ersätts med en ny strålskyddslag. Flera av de nuvarande bestämmelserna förs in i den nya lagen med endast språkliga och redaktionella ändringar. Nedan redovisas några av de nya bestämmelserna.

Regeringen föreslår att när uttrycket ”joniserande strålning” används i lagen avses partikelstrålning eller elektromagnetisk strålning som har tillräcklig energi för att jonisera materia. När uttrycket ”icke-joniserande strålning” används i lagen avses optisk strålning, elektromagnetiska fält eller ultraljud.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås få meddela föreskrifter om undantag från strålskyddslagen i fråga om radioaktivt material, tekniska anordningar som kan alstra strålning, byggnadsstrukturer och områden och i fråga om verksamheter och åtgärder som bedrivs eller vidtas i en omgivning med joniserande strålning.

Regeringen föreslår också att denna eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om berättigande av metoder, åtgärder och verksamheter, optimering av strålskyddet och de stråldoser som inte får överskridas för en enskild person under en viss tidsperiod (dosgränser).

I fråga om radon föreslår regeringen att en fastighetsägare ska, i fråga om bostäder och lokaler som allmänheten har tillträde till, optimera strålskyddet genom att vidta åtgärder så att radonhalten hålls så låg som det är möjligt och rimligt.

I propositionen föreslås också att den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning ska begränsa uppkomsten av radioaktivt avfall, utsläpp av radioaktiva ämnen och exponering av miljön så långt som det är möjligt och rimligt med hänsyn till befintlig teknisk kunskap samt ekonomiska och samhälleliga faktorer.

Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning eller verksamhet i en omgivning med joniserande strålning ska ha tillräckliga ekonomiska, administrativa och personella resurser för att kunna fullgöra de skyldigheter som följer av lag, föreskrifter eller villkor, föreslås vidare i propositionen.

I fråga om skydd för arbetstagare mot skadlig verkan av strålning föreslår regeringen att de bestämmelser i strålskyddslagen som rör arbetstagare även

ska gälla inhyrd arbetskraft, lärlingar, praktikanter, studerande och dem som har tilldelats särskilda uppgifter vid en radiologisk nödsituation. Regeringen föreslår vidare att den som är under 18 år inte får sysselsättas i en verksamhet med joniserande strålning eller i en radiologisk nödsituation.

Enligt propositionen ska den som sysselsätter någon se till att en arbetstagarare som har exponerats för joniserande strålning med en stråldos som överstiger en dosgräns som gäller för arbetstagarare i en verksamhet med joniserande strålning eller visar tecken på en skada som kan misstänkas vara föranledd av joniserande strålning genomgår en läkarundersökning. Foster och barn som ammas ska skyddas mot att exponeras för joniserande strålning.

Regeringen föreslår vidare att den som utför arbetsuppgifter i en radiologisk nödsituation i förväg ska informeras om relaterade hälsorisker och tillgängliga skyddsåtgärder. Endast den som frivilligt har åtagit sig arbetsuppgifterna ska få sysselsättas i en radiologisk nödsituation där det är sannolikt att arbetstagararen kommer att exponeras för stråldoser som överstiger de dosgränser som gäller för arbetstagarare i verksamhet med joniserande strålning. Exponeringen av arbetstagarare i radiologiska nödsituationer ska övervakas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska enligt propositionen få meddela föreskrifter om avvikelser från denna lag som avser totalförsvaret. Regeringen motiverar detta med att det kan finnas behov av undantag från kravet på frivillighet, särskilt i allvarliga eller omfattande radiologiska nödsituationer.

Regeringen föreslår vidare att det ska vara förbjudet att tillsätta eller genom bestrålning bilda radioaktiva ämnen vid tillverkning av livsmedel, djurfoder, leksaker, smycken eller kosmetika. Det ska även vara förbjudet att importera eller exportera sådana varor till eller från ett land utanför EU eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I propositionen föreslås att när en verksamhet avvecklas eller flyttas ska de åtgärder som behövs för att möjliggöra friklassning av byggnadsstrukturer och områden vidtas så snart det är möjligt och rimligt.

Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning som kan innebära utsläpp av radioaktiva ämnen till luft eller vatten eller att allmänheten eller miljön på annat sätt exponeras för joniserande strålning ska mäta eller på annat sätt övervaka exponeringen och utsläppen, föreslår regeringen.

I fråga om tillstånd föreslår regeringen bl.a. att den nuvarande strålskyddslagens grundläggande bestämmelser om tillstånd och om begränsningar vid prövning av tillstånd tas in i den nya lagen. Det förtydligas att det i huvudsak är förbjudet att utan tillstånd bedriva verksamhet med joniserande strålning.

Enligt förslaget förtydligas i lagen att det är förbjudet att utan särskilt tillstånd slutförvara radioaktivt avfall eller att i Sverige mellanlagra utländskt radioaktivt avfall i avvaktan på slutförvaring. Den särskilda tillståndsplikten gäller inte slutförvaring i Sverige av radioaktivt avfall som uppkommit eller har sitt ursprung i Sverige men har behandlats eller upparbetats utomlands.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om tillstånds- eller anmälningsplikt för verksamheter som på

grund av att de bedrivs i en omgivning med joniserande strålning kan innebära risk för skador på människors hälsa eller miljön, enligt propositionen.

Regeringen föreslår vidare att ett tillstånd för en verksamhet där en människa exponeras för joniserande strålning vid utbildning utan medicinskt syfte endast får ges om exponeringen sker med stöd av rättegångsbalken, lagen om straff för smuggling eller utlänningslagen eller om det annars finns särskilda skäl.

I fråga om finansiella säkerheter föreslår regeringen bl.a. att ett tillstånd ska kunna villkoras med att den som avser att bedriva en tillståndspliktig verksamhet ställer en finansiell säkerhet för de kostnader för avfallshantering och återställningsåtgärder som verksamheten kan orsaka. Säkerheten ska vara betryggande och kan ställas efter hand. Säkerheten prövas av tillståndsmyndigheten.

Enligt strålskyddsdirektivet ska medlemsstaterna upprätta ett inspektions-system för att kontrollera efterlevnaden av kraven i direktivet. Regeringen föreslår att tillsynsmyndighetens rätt till tillträde för provtagning, undersökningar och andra åtgärder som behövs för tillsynen gäller fastigheter, byggnader, utrymmen och andra anläggningar samt transportmedel där verksamhet enligt denna lag bedrivs. Rätten till tillträde gäller inte bostäder, enligt förslaget.

Regeringen anför att en tillsynsmyndighet bör få besluta om rättelse på verksamhetsutövarens bekostnad om en verksamhetsutövare underlåter att vidta en åtgärd som denne är skyldig att vidta.

I fråga om ansvarsbestämmelser föreslår regeringen att överträdelse av bestämmelser som är straffbelagda enligt den nuvarande strålskyddslagen ska, med undantag av överträdelse av föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, vara straffbelagda också enligt den nya lagen. Även överträdelse av de bestämmelser som tidigare reglerats i föreskrifter men nu förs in i strålskyddslagen ska vara straffbelagda.

Med anledning av förslaget om ny strålskyddslag föreslår regeringen också att det görs följdändringar i lagen om kärnteknisk verksamhet, minerallagen och lagen om transport av farligt gods. Propositionen föreslår också ändringar i patientsäkerhetslagen och tullagen.

Regeringen föreslår att bestämmelserna i den nya strålskyddslagen om kosmetiskt solarium träder i kraft den 1 september 2018. Övriga delar av strålskyddslagen och ändringarna i andra lagar föreslås träda i kraft den 1 juni 2018. Genom den nya strålskyddslagen upphävs den nuvarande strålskyddslagen. Beslut som fattats i enskilda fall med stöd av den upphävda lagen ska fortsätta att gälla och anses beslutade med stöd av motsvarande bestämmelser i den nya strålskyddslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen, enligt regeringens förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det inte har väckts några motioner i ärendet. Utskottet tillstyrker förslagen på de skäl som anförs i propositionen.

Samordning av radonfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om samordning av radonfrågor. Utskottet hänvisar till pågående arbeten.

Motionen

Lars Eriksson (S) anför i motion 2017/18:2642 att det i dag är flera myndigheter som på olika sätt har ansvar för radonfrågan även om Strålskyddsmyndigheten (SSM) är samordnande myndighet. Motionären föreslår att samordningen av myndigheter som ansvarar för radon bör ses över av regeringen.

Bakgrund

Gällande ordning

SSM arbetar bl.a. med riskbedömningar, tillsynsvägledning och information till kommuner och andra myndigheter. Myndigheten erbjuder utbildningar inom området och driver även ett kalibreringslaboratorium för radonmätningar.

Kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnder är den lokala myndighet som har den operativa tillsynen i befintliga bostäder och lokaler för allmänna ändamål. I kommunernas ansvar ingår att ta reda på om det finns olägenhet för människors hälsa. Kommunernas byggnadsnämnder har tillsynsansvar för nybyggnation och ansvar för att radonfrågor beaktas i översiktsplaner och detaljplaner. Det är i första hand kommunen man ska vända sig om man har frågor om radon.

Folkhälsomyndigheten har fastställt riktvärdet för befintliga bostäder samt för skolor, förskolor och offentliga lokaler. Riktvärdet ligger till grund för kommunens bedömning av om det finns olägenhet för människors hälsa i byggnader till följd av radon. Folkhälsomyndigheten vägleder också kommunerna i deras tillsynsarbete när det gäller hälsoskydd.

Boverket har fastställt gränsvärden vid nybyggnation för radon i inomhusluften och för gammastrålning. Detta finns beskrivet i Boverkets byggregler (BBR). Boverket har även allmänna råd om hur byggnader ska utformas för att förebygga radonproblem. Boverket ansvarar för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö, där radon ingår.

Arbetsmiljöverket fastställer de hygieniska gränsvärdena på arbetsplatser för arbete under jord, arbete i inredda bergrum samt för arbete ovan jord. Arbetsmiljöverket bedriver tillsyn gentemot arbetsplatser.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) kartlägger radioaktivitet i berg, jord och grundvatten. SGU ger råd till kommuner och andra aktörer när det gäller markradon och naturlig strålning.

Swedac är Sveriges ackrediteringsorgan. Det granskar och godkänner laboratorier och mätföretag som utför mätningar av radon i luft och i dricksvatten.

Livsmedelsverket handhar både gränsvärden för stora producenter (SLV FS 2001:30) och rekommendationer för små producenter (Livsmedelsverkets råd om enskild dricksvattenförsörjning) när det gäller radioaktivitet i dricksvatten.

Tidigare behandling

I betänkande 2016/17:FöU9 välkomnade utskottet det arbete som regeringen och SSM bedrev för att motverka att lungcancer orsakas av radon i bostäder. Utskottet avsåg att följa den fortsatta beredningen i Regeringskansliet av SSM:s utredning om hur EU:s strålskyddsdirektiv ska genomföras i svensk lagstiftning, inklusive SSM:s särskilda utredning för att föreslå en effektiv ansvarsfördelning mellan myndigheterna på området. Där föreslogs bl.a. att uppgiftsfördelningen mellan de centrala myndigheter som har uppgifter inom radonområdet inte skulle förändras och att SSM skulle ha en samordnande roll på central nivå när det gäller radonfrågorna, en roll som omfattade såväl policyfrågor som information och utbildning. Utskottet såg inte skäl vid det rådande tillfället att vidta ytterligare åtgärder varför motionsyrkandena avstyrktes. Frågan behandlades även i betänkande 2014/15:FöU6.

Pågående arbete

I propositionen om en ny strålskyddslag anger regeringen att regleringen av radon är uppdelad på flera myndigheter och att det därför krävs tydlig information från i huvudsak de centrala myndigheterna för att tydliggöra vilket regelverk som gäller för berörda.

Utskottet har inhämtat information från SSM om att det i strålskyddsdirektivet (2013/59/EUROATOM) finns krav på att EU:s medlemsländer ska ta fram en nationell handlingsplan för arbetet med radon. SSM har inte erhållit något formellt uppdrag från regeringen att samordna myndigheternas radonarbete men myndigheten har sedan i början av 2017 på eget initiativ samordnat – i samverkan med Folkhälsomyndigheten, SGU, Arbetsmiljöverket, Boverket, Livsmedelsverket och Swedac – arbetet med en nationell handlingsplan för radon och implementering av de förslag som finns i handlingsplanen. SSM har en sammankallande roll för tillhörande arbetsgrupp. Det pågår en diskussion för närvarande om SSM:s samordningsroll ska skrivas in i myndighetens instruktion.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på det arbete som både regeringen och SSM bedriver för att motverka de hälsofaror som radon kan ge upphov till. Utskottet instämmer med regeringen i propositionen om en ny strålskyddslag att det krävs tydlig information från de centrala myndigheterna för att tydliggöra vilket regelverk

som gäller för berörda då regleringen av radon är uppdelad på flera myndigheter. Att SSM redan vidtagit åtgärder för att i samverkan samordna radonarbetet bland ansvariga myndigheter är lovvärt. Utskottet avser att följa frågan om myndighetens framtida samordningsroll.

Utskottet ser inte skäl för närvarande att föreslå ytterligare åtgärder på området varför den aktuella motionen avstyrks.

Radiofrekvent strålning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om radiofrekvent strålning. Utskottet hänvisar till det rådande forskningsläget och redan befintliga möjligheter inom ramen för den kommunala självstyrelsen.

Motionerna

Jan Lindholm (MP) menar i motion 2017/18:3020, liksom i motion 2017/18:3021 (yrkande 1), att ny forskning stärker de vetenskapliga beläggen för att strålning från mobiltelefoner, dvs. radiofrekvent strålning (RFR), bör klassas i samma cancerkategori som dioxin, tobak, asbest och ett flertal andra kemiska ämnen. Då trådlös teknik i dag används i stort sett i alla skolmiljöer föreslår motionären att regelverk bör utformas för att förskolor och grundskolor så långt som möjligt kan befrias från radiofrekvent strålning.

I motion 2017/18:3021 understryker Jan Lindholm (MP) vidare riskerna med radiofrekvent strålning och menar att både SSM och Folkhälsomyndigheten bör öka sin kompetens på området. Motionären föreslår sålunda att regeringen bör få en tydlig signal av riksdagen om att följa kunskapsläget kring påverkan från radiofrekvent strålning (yrkande 2).

Jan Lindholm (MP) anför i motion 2017/18:3368 att mängder av forskare runt om i världen är oroade över den omfattande utbyggnad som skett av strålningskällor i närmiljöer. I takt med utbyggnaden av 5G-nätet höjer ytterligare ett stort antal forskare sitt varnande finger. Riskerna är inte utredda, hävdar de. Motionären föreslår att utbyggnaden av 5G bör läggas på is – med andra ord att ett s.k. moratorium bör införas – till dess övertygande studier finns som visar på att tekniken inte kan skada människor, växter och djur, detta enligt EU:s försiktighetsprincip.

Bakgrund

Pågående arbete

I propositionen om en ny strålskyddslag anges att det finns forskningsstudier som har observerat statistiska samband mellan exponering även för svaga elektromagnetiska fält och vissa former av cancer, såsom hjärntumörer och

barnleukemi. Det är dock oklart om det rör sig om ett orsakssamband. Någon växelverkansmekanism som kan förklara sambanden och hur cancer uppkommer, eller om sambandet beror på en samvariation med en annan faktor, har ännu inte kunnat fastställas. Det saknas även stöd från djurförsök.

SSM:s webbplats anger att det är osannolikt att radiovågor från mobiltelefoner medför ökad risk för hjärntumör eller andra allvarliga hälsorisker. När det gäller barn är osäkerheten om möjliga långtidseffekter större. SSM rekommenderar därför försiktighet vid användning av mobiltelefon. Användning av mobiltelefon under graviditeten innebär låg exponering för radiovågor till fostret och det finns inget vetenskapligt stöd för att så låg exponering medför hälsorisker för fostret, anför SSM.

I maj 2011 genomförde Världshälsoorganisationens (WHO) forskningsorgan för cancer, International Agency for Research on Cancer (IARC), en granskning av publicerad forskningslitteratur för att bedöma sannolikheten för att radiovågor skulle kunna orsaka cancer. Resultatet blev att radiovågor klassades som möjligen cancerframkallande, vilket är den svagaste misstankegraden.

Sedan 2011 har det publicerats ett antal epidemiologiska studier som noggrant analyserat risken för hjärntumörer och andra tumörer i huvudet kopplade till mobilanvändning. Sammantaget tyder inte dessa studier på någon sådan koppling och misstanken har därför försvagats ytterligare, enligt SSM. Det finns inte heller stöd i cancerstatistiken för att det kraftigt ökade användandet av mobiltelefoner skulle öka risken för hjärntumör.

För tumörtyper med långa latensider, 15–20 år eller längre, är det vetenskapliga underlaget fortfarande alltför begränsat för att kunna göra en robust riskbedömning. När det gäller barn är underlaget ännu mer begränsat, vilket ökar osäkerheten kring möjliga långtidseffekter, men tillgänglig litteratur tyder inte på någon ökad risk, anför SSM.

I fråga om 5G-nätet anger SSM till utskottet att det ännu så länge inte finns speciellt mycket forskning publicerad i vetenskapliga tidskrifter som behandlar hälsoaspekter med de frekvenser som 5G förväntas arbeta med. Det finns dock inget som utifrån nuvarande kunskap tyder på några betydande hälsorisker så länge gällande riktvärden respekteras. SSM:s vetenskapliga råd följer den forskning som görs och som kommer att göras för aktuella 5G-frekvenser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser – liksom tidigare i t.ex. betänkande 2016/17:F6U9 – att det mot bakgrund av det rådande forskningsläget inte finns skäl för närvarande att föreslå ytterligare åtgärder i fråga om radiofrekvent strålning.

Utskottet noterar dock att en viss osäkerhet råder om långtidseffekterna av användandet av mobiltelefoner och trådlösa nätverk. Utskottet avser därför att följa frågan om radiofrekvent och elektromagnetisk strålning och dess potentiella hälsoeffekter. Utskottet anser fortsatt att det med hänvisning till den kommunala självstyrelsen är möjligt för enskilda kommuner att besluta om

och inrätta lågstrålade områden om man anser det behövas. Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

Vagabonderande strömmar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om vagabonderande strömmar. Utskottet hänvisar till det rådande forskningsläget.

Motionen

Jan Lindholm (MP) anför i motion 2017/18:1684 att man bör komma till rätta med s.k. vagabonderande strömmar. Begreppet används för att beskriva fenomenet att returströmmen i en elkrets kan ta andra vägar än de tänkta och skapa oönskade fenomen i form av magnetfält. Detta kan leda till korrosion i fjärrvärmenät och bland vattenledningar, bristande elkvalitet och en påverkan på människors hälsa, menar motionären som föreslår att åtgärder bör vidtas som avskaffar problemet med vagabonderande strömmar.

Bakgrund

Tidigare behandling

Redan i betänkande 2013/14:FöU6 noterade utskottet att SSM hade genomfört en studie av lågfrekventa magnetfält från bl.a. kraftledningar, transformatorstationer, hushållsapparater och vagabonderande strömmar i bostäder (SSM 2012:69). I rapporten angavs att magnetfältsnivåerna i stort sett var oförändrade sedan den föregående mätningen 1994. SSM framhöll i samma rapport att vagabonderande strömmar kunde ge betydande bidrag till magnetfälten i bostäder och var en trolig orsak till att magnetfälten i bostäder kunde uppvisa kraftiga dygnsvariationer. Värdena i de mätningar som genomförts låg emellertid långt under referensvärdet. Enligt SSM kunde resultaten användas som vägledning vid utformningen av försiktighetsstrategier när det gäller allmänhetens exponering för lågfrekventa magnetfält i bostäder.

Vidare konstaterades att det i Svensk standard för elinstallationer i byggnader (SS 436 40 00) anges att elinstallationer ska utföras så att de inte orsakar brand, korrosion eller elektromagnetiska störningar. Standarden är enligt Elsäkerhetsverket även tillämplig på elinstallationer för eldistribution, dvs. yttre nät, och myndigheten har framhållit att åtgärder mot vagabonderande strömmar har vidtagits på frivillig basis av t.ex. vatten- och fjärrvärmedistributörer, delvis påskyndat av de skador på näten som vagabonderande strömmar kan leda till. Motionen avstyrktes.

Pågående arbete

Utskottet har inhämtat information från SSM om att misstanken om förhöjd risk för barnleukemi för barn som exponeras för förhöjda magnetfält baseras på att stora sammanställningar av epidemiologiska studier samstämmigt har observerat ett samband. Sambandet är dock för svagt för att med säkerhet påvisa ett orsakssamband. Det har inte heller gått att finna något robust stöd från djur- eller cellstudier för ett samband. WHO:s cancerforskningsgrupp IARC har därför klassat lågfrekventa magnetfält som möjliga cancerframkallande.

SSM anger att kraftledningar och transformatorstationer alstrar samma typ av strålning (50 Hz magnetfält) som vagabonderande strömmar. Vagabonderande strömmar ger knappast någon exponering i närheten av gällande referensvärden någonstans i en bostad men kan mycket väl ge klart förhöjda magnetfält i hela eller delar av en bostad på ett liknande sätt som exempelvis en kraftledning, dock något mera läges- och tidsberoende. SSM följer fortlöpande internationella forskningsrön och anser inte att den har skäl för tillfället att följa upp sin tidigare studie om magnetfält i bostäder.

Utskottets ställningstagande

Liksom det uttryckts flera gånger tidigare anser utskottet inte heller denna gång att några nya fakta tillkommit i fråga om hälsofaror relaterade till förekomsten av vagabonderande strömmar. Information från SSM om att myndigheten fortlöpande följer internationella forskningsrön i frågan men inte anser att den i dagsläget har skäl att följa upp sin tidigare studie om magnetfält i bostäder (SSM 2012:69) har noterats av utskottet som inte ser skäl att föreslå några ytterligare åtgärder i dagsläget. Fenomenet ska dock inte underskattas. Försiktighetsstrategier när det gäller allmänhetens exponering för lågfrekventa magnetfält i bostäder kan därför vara relevanta. Motionen avstyrks.

Krav på oberoende härdkylning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om krav på oberoende härdkylning. Utskottet hänvisar i huvudsak till genomfört arbete.

Motionen

I motion 2017/18:3393 av Birger Lahti m.fl. (V) anförs att enligt ett beslut från SSM ska svenska kärnkraftsbolag senast 2020 ha genomfört åtgärder för s.k. oberoende härdkylning, dvs. ett kylsystem som fungerar även om elen skulle slås ut. De äldre reaktorerna som planeras bli tagna ur drift inom den närmsta framtiden ska dock få dispens från detta krav och man ska då i stället sätta in ”kompensatoriska åtgärder”. Detta är en mycket märklig ordning, menar mo-

tionärerna som föreslår att alla svenska kärnkraftsreaktorer bör omfattas av kravet på oberoende härdkylning (yrkande 20).

Bakgrund

Pågående arbete

SSM beslutade i december 2014 om villkor för oberoende härdkylning vid kärnkraftverk, dvs. ett system med en oberoende kraftkälla som pumpar in vatten och som träder in om övriga kylsystem inte fungerar. De svenska kärnkraftverken ska senast 2020 ha infört oberoende system för kylning av reaktorhärden. För de reaktorer som kraftbolagen ämnade ta ur drift de närmsta åren efter 2020 fanns det möjlighet för bolagen att ansöka om ändring av villkoren på kraven att installera ett system för oberoende härdkylning (SSM2012–3023).

Utskottet har inhämtat information från SSM om att alla de sex nuvarande reaktorer som ska vara kvar i kommersiell drift efter 2020 kommer att få ett oberoende system för kylning av reaktorhärden. De övriga två reaktorer som i dagsläget är i kommersiell drift kommer att läggas ned 2019 respektive 2020. Eftersom den slutgiltiga installationen av oberoende härdkylning tar tid att slutföra har övergångslösningar införts under 2017, även för de reaktorer som ska läggas ned. Det är således inte längre aktuellt att ge dispens för villkoren för oberoende härdkylning för de reaktorer som ska tas ur drift.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar – liksom det gjorde i betänkande 2016/17:FöU13 – SSM:s beslut om att de svenska kärnkraftverken senast 2020 ska ha ett oberoende system för kylning av reaktorhärden och att en övergångslösning redan nu har införts.

Utskottet anser att det inte finns skäl att föreslå ytterligare åtgärder på området eftersom det har vidtagits åtgärder för de två snart nedlagda reaktorerna som motsvarar övergångslösningarna avseende övriga reaktorer och det inte längre är aktuellt att ge dispens för villkoren för härdkylning. Motionsyrkandet avstyrks.

Lokala säkerhetsnämnder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om lokala säkerhetsnämnder. Utskottet hänvisar till att kärntekniklagen är under översyn, ett arbete som inte bör föregripas.

Motionen

Jörgen Warborn (M) lyfter i motion 2017/18:1171 fram de lokala säkerhetsnämnderna vid de kärntekniska anläggningarna vilka är sammansatta av lokala politiker från det geografiska område som utgör beredskapszon vid respektive kärnteknisk anläggning. Respektive kommun nominerar personer, och regeringen tillsätter nämnden. Slutbetänkandet av Strålsäkerhetsutredningen (SOU 2011:18) föreslår att sammansättningen av de lokala säkerhetsnämnderna ändras så att representanter för intresseorganisationer ska kunna nomineras till nämnderna. Detta skapar en uppenbar risk att nämnderna kan utvecklas till plattformar för olika sakpolitiska intressen, menar motionären som i stället förordrar en ordning som innebär att allmänheten och lokala miljöorganisationer ska kunna bjudas in till vissa öppna möten så att möjlighet finns att ställa frågor kring säkerhet och beredskap.

Vidare föreslås i slutbetänkandet en minskning av antalet ledamöter från nuvarande maximalt 13 till högst 9 ledamöter. Då en del kommuner har flera grannkommuner och regioner som berörs försvåras behovet av en bred förankring om antalet ledamöter minskas. Antalet ledamöter i nämnderna bör kunna vara olika till antalet beroende på dessa förhållanden. Lämpligen anges antalet ledamöter till lägst nio och högst tretton, menar motionären som sammanfattningsvis föreslår att inför en eventuell proposition på området bör det ovan anförda beaktas.

Bakgrund

Pågående arbete

Utskottet har tidigare inhämtat information från Miljö- och energidepartementet om att Strålsäkerhetsutredningen nu betraktas som färdigberedd inom Regeringskansliet. Utredningen ledde dels till ändringar i strålskyddsförordningen (1988:293) om ett förbud mot att utan tillstånd införa, tillverka, förvärva, inneha, använda, överlåta eller upplåta starka laserpekare (SFS 2013:1044), dels till att riksdagen kom att anta regeringens förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220) i enlighet med proposition 2016/17:55 (bet. 2016/17:FöU9, rskr. 2016/17:177). Därigenom blir det förbjudet fr.o.m. den 1 september 2018 att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år sola i ett kosmetiskt solarium. Dessa ändringar förs nu in i den nya strålskyddslagen.

Regeringen beslutade dock i juni 2017 att en särskild utredare ska undersöka behovet av ändringar i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) och förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet och vid behov även föreslå ändringar i strålskyddslagen och nödvändiga följdändringar i miljöbalken och finansieringslagstiftningen (dir. 2017:76). Lokala säkerhetsnämnder behandlas i kärntekniklagen. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är mot bakgrund av den pågående utredningen som ser över kärntekniklagen inte berett att föregripa det arbetet genom att föreslå ytterligare åtgärder för tillfället i fråga om lokala säkerhetsnämnder, liksom det uttrycktes i betänkande 2016/17:FöU13. Motionen avstyrks.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:94 Ny strålskyddslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till strålskyddslag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:1706) om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:263) om transport av farligt gods.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253).

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:1171 av Jörgen Warborn (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inför en eventuell proposition på området ska motionens intentioner om LSN-sammansättning beaktas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1684 av Jan Lindholm (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av åtgärder som avskaffar problemet med vagabonderande strömmar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2642 av Lars Eriksson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över samordningen av myndigheter som ansvarar för radon och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3020 av Jan Lindholm (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utforma regelverk som innebär att förskolor och grundskolor så långt möjligt befrias från RFR och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3021 av Jan Lindholm (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reducera barns exponering för radiofrekvent strålning i skolan och förskolan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa kunskapsläget kring påverkan från radiofrekvent strålning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3368 av Jan Lindholm (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett moratorium för 5G och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3393 av Birger Lahti m.fl. (V):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla svenska kärnkraftsreaktorer bör omfattas av kravet på oberoende härdkyllning och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till strålskyddslag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Lagens syfte och innehåll

1 § Syftet med denna lag är att skydda människors hälsa och miljön mot skadlig verkan av strålning.

2 § Lagen är indelad i följande kapitel:

- 1 kap. Lagens syfte och innehåll,
- 2 kap. Lagens tillämpningsområde,
- 3 kap. Grundläggande bestämmelser om skydd mot joniserande strålning,
- 4 kap. Arbetstagares exponering för joniserande strålning,
- 5 kap. Allmänhetens och miljöns exponering för joniserande strålning,
- 6 kap. Tillstånd och anmälan i fråga om joniserande strålning,
- 7 kap. Tekniska anordningar som kan alstra icke-joniserande strålning,
- 8 kap. Tillsyn,
- 9 kap. Straff och förverkande,
- 10 kap. Tystnadsplikt, överklagande och avgifter.

Ordförklaringar

3 § I denna lag avses med

joniserande strålning: partikelstrålning eller elektromagnetisk strålning som har tillräcklig energi för att jonisera materia, och

icke-joniserande strålning: optisk strålning, elektromagnetiskt fält eller ultraljud.

4 § I denna lag avses med *medicinsk exponering* att en person exponeras för strålning

1. som ett led i medicinsk eller odontologisk diagnostik eller behandling i avsikt att gynna personens hälsa,

¹ Jfr rådets direktiv 2013/59/Euratom av den 5 december 2013 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning, och om upphävande av direktiven 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom och 2003/122/Euratom, i den ursprungliga lydelsen.

2. i samband med att personen utanför sin yrkesutövning hjälper och stöder en patient och är medveten om exponeringen, eller
3. inom medicinsk eller biomedicinsk forskning som forskningsperson.

5 § I denna lag avses med

sluten strålkälla: radioaktivt ämne som är permanent inneslutet i en behållare eller ingår i ett fast material som förhindrar spridning av det radioaktiva ämnet vid normal användning,

radioaktivt material: radioaktivt ämne eller ett material som innehåller ett radioaktivt ämne eller är förorenat med ett radioaktivt ämne, och

radioaktivt avfall: radioaktivt material som är avfall enligt 15 kap. 1 § miljöbalken eller som det inte finns någon planerad och godtagbar användning för.

6 § Med *radiologisk nödsituation* avses i denna lag en plötsligt inträffad händelse som

1. inbegriper en strålkälla,
2. har medfört eller kan befaras medföra skada, och
3. kräver omedelbara åtgärder.

7 § Med *verksamhet med joniserande strålning* avses i denna lag att

1. tillverka, använda, lagra, bearbeta, återvinna, bortskaffa, förvärva, inneha, transportera, upplåta, saluföra, överlåta, till Sverige föra in eller från Sverige föra ut ett radioaktivt material eller en teknisk anordning som innehåller ett radioaktivt ämne,

2. på annat sätt fysiskt eller icke-fysiskt hantera ett radioaktivt material eller en teknisk anordning som innehåller ett radioaktivt ämne, om hanteringen inte omfattas av 1 men kan orsaka att människor eller miljön utsätts för en ökad exponering för joniserande strålning,

3. tillverka, använda, installera eller underhålla en teknisk anordning som kan alstra joniserande strålning, eller

4. på annat sätt fysiskt hantera en teknisk anordning som kan alstra joniserande strålning, om hanteringen inte omfattas av 3 men kan orsaka att människor eller miljön exponeras för joniserande strålning.

8 § Med *omgivning med joniserande strålning* avses i denna lag en omgivning där

1. en människa kan exponeras för radon, gammastrålning, kosmisk strålning eller annan joniserande strålning som inte har något direkt samband med en sådan hantering som avses i 7 § 1 eller 2 utan beror på omständigheterna på platsen, och

2. strålningen inte är hänförlig till en pågående radiologisk nödsituation.

9 § I denna lag avses med

ekvivalent dos: medelvärdet av absorberad energi per massenhet från joniserande strålning till ett organ eller en vävnad, viktat med hänsyn till de aktuella strålslagens biologiska verkan,

effektiv dos: summan av alla ekvivalenta doser till en persons organ eller vävnader, viktade med hänsyn till deras olika känslighet för joniserande strålning, och

stråldos: absorberad, intecknad, effektiv eller ekvivalent dos.

10 § Med att en metod, en åtgärd eller en verksamhet är *berättigad* avses i denna lag att den medför en nytta som överstiger den skada som metoden, åtgärden eller verksamheten kan medföra.

11 § Med *kosmetiskt solarium* avses i denna lag en teknisk anordning för att kosmetiskt exponera människor för ultraviolett strålning i syfte att göra huden mörkare.

2 kap. Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller såväl joniserande som icke-joniserande strålning.

2 § Lagen gäller inte

1. radioaktiva ämnen som förekommer naturligt i människokroppen,
2. exponering för kosmisk strålning på marknivå,
3. exponering för kosmisk strålning av andra personer än flygplans- eller rymdfarkostbesättningar under flygning eller i rymden, och
4. exponering för joniserande strålning som sker ovan mark från radioaktiva ämnen i den orörda jordskorpan.

Arbetstagare

3 § Det som i denna lag sägs om arbetstagare gäller även den som hos en arbetsgivare eller uppdragsgivare

1. står till förfogande för att utföra eller utför arbete som inhyrd arbetskraft,
2. är lärling, praktikant eller studerande, eller
3. har tilldelats särskilda uppgifter vid en radiologisk nödsituation och därför kan komma att exponeras för joniserande strålning.

Ytterligare bestämmelser i andra lagar

4 § Ytterligare bestämmelser om verksamheter och åtgärder som avses i denna lag finns i miljöbalken, arbetsmiljölagen (1977:1160), lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, produktsäkerhetslagen (2004:451), lagen (2006:263) om transport av farligt gods, patientsäkerhetslagen (2010:659), plan- och bygglagen (2010:900), läkemedelslagen (2015:315) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Föreskrifter om undantag

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från denna lag i fråga om

1. radioaktivt material och tekniska anordningar som innehåller ett radioaktivt ämne eller som kan alstra strålning,

2. material, byggnadsstrukturer och områden som kan ha förorenats av radioaktiva ämnen från en verksamhet med joniserande strålning men som från strålskyddssynpunkt inte behöver omfattas av lagens krav (fri-klassning), och

3. verksamheter som bedrivs och åtgärder som vidtas i en omgivning med joniserande strålning.

Föreskrifterna får inte avse undantag som kan antas medföra en oacceptabel risk för att människor eller miljön utsätts för skadlig verkan av strålning.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avvikelser från denna lag som avser totalförsvaret.

Dispenser

7 § Den myndighet som regeringen bestämmer får i det enskilda fallet ge dispens från denna lag i fråga om

1. radioaktivt material,
2. tekniska anordningar som innehåller ett radioaktivt ämne eller som kan alstra strålning, och
3. medicinsk kontroll.

En dispens får förenas med villkor.

En dispens får inte innebära en oacceptabel risk för att människor eller miljön utsätts för skadlig verkan av strålning.

8 § En dispens får helt eller delvis återkallas, om något villkor för dispensen inte har följts i något väsentligt avseende eller om det annars finns synnerliga skäl från strålskyddssynpunkt.

3 kap. Grundläggande bestämmelser om skydd mot joniserande strålning

Berättigande

1 § Det är förbjudet att bedriva en verksamhet med joniserande strålning som inte är berättigad.

2 § Den som bedriver en verksamhet där det används en metod med joniserande strålning för medicinsk exponering eller för att utan medicinskt syfte avbilda en människa, ska se till att metoden är berättigad och att det i varje enskilt fall innan någon exponeras för strålning säkerställs att exponeringen är berättigad.

3 § Den som är ansvarig för en åtgärd som vidtas i en omgivning med joniserande strålning eller i samband med en radiologisk nödsituation ska se till att åtgärden är berättigad, om den medför ändrad exponering för joniserande strålning.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om berättigande av verksamheter, metoder och åtgärder.

Optimering

5 § Den som bedriver en verksamhet eller är ansvarig för en åtgärd som kan innebära att en människa exponeras för joniserande strålning ska optimera strålskyddet genom att så långt som det är möjligt och rimligt med hänsyn till befintlig teknisk kunskap samt ekonomiska och samhälleliga faktorer begränsa

1. sannolikheten för exponering,
2. antalet personer som exponeras, och
3. storleken på den individuella stråldosen.

6 § I fråga om lokaler som allmänheten har tillträde till och i fråga om bostäder ska fastighetsägaren optimera strålskyddet genom att vidta åtgärder så att radonhalten hålls så låg som det är möjligt och rimligt.

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om optimering av strålskyddet.

Dosgränser

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om värden för stråldoser som inte får överskridas för en enskild person under en bestämd tidsperiod (dosgränser).

Avfall, utsläpp och miljöskydd

9 § Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning ska så långt som det är möjligt och rimligt med hänsyn till befintlig teknisk kunskap samt ekonomiska och samhälleliga faktorer vidta åtgärder för att begränsa

1. uppkomsten av radioaktivt avfall,
2. utsläpp av radioaktiva ämnen, och
3. exponering av miljön för joniserande strålning.

Försiktighet och kompetens

10 § Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning eller verksamhet i en omgivning med joniserande strålning eller som sysselsätter någon för att utföra arbete i en sådan verksamhet ska i den utsträckning som behövs från strålskyddssynpunkt och med hänsyn till verksamhetens eller arbetets art och andra förhållanden

1. kontrollera och upprätthålla strålskyddet på de platser där strålning kan förekomma,
2. underhålla de tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten,
3. vidta de åtgärder och försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka skada på människors hälsa eller miljön, och

4. se till att alla som arbetar i verksamheten och kan komma att exponeras för joniserande strålning har
- a) god kännedom om de förhållanden, villkor och föreskrifter som verksamheten bedrivs under,
  - b) kunskap om de risker som kan vara förenade med verksamheten, och
  - c) den kompetens som behövs för att strålskyddet ska fungera tillfredsställande.

Ekonomiska, administrativa och personella resurser

11 § Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning eller verksamhet i en omgivning med joniserande strålning ska se till att det finns ekonomiska, administrativa och personella resurser som är tillräckliga för att kunna fullgöra de skyldigheter som följer av denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och beslut som har meddelats med stöd av lagen.

12 § Skyldigheterna enligt 11 § gäller till dess verksamhetsutövaren har fullgjort sina skyldigheter enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och beslut som har meddelats med stöd av lagen även om verksamheten eller det tillstånd som gäller för verksamheten har upphört eller verksamheten har överlåtits till en ny verksamhetsutövare.

Märkning och information

13 § Den som tillhandahåller ett radioaktivt material ska genom märkning eller på annat lämpligt sätt lämna uppgifter som har betydelse från strålskyddssynpunkt till mottagaren av det radioaktiva materialet.

14 § Den som tillhandahåller en teknisk anordning som kan alstra joniserande strålning eller innehåller ett radioaktivt ämne eller i marknadsföringssyfte visar en sådan anordning ska

1. genom märkning eller på annat lämpligt sätt lämna information om strålningsrisker och lämna övriga uppgifter som har betydelse från strålskyddssynpunkt till mottagaren av anordningen eller den som visningen är avsedd för, och

2. demonstrera för mottagaren av anordningen eller den som visningen är avsedd för hur exponering från anordningen begränsas.

Funktionskrav för tekniska anordningar

15 § Den som tillverkar, till Sverige för in, tillhandahåller eller i marknadsföringssyfte visar en teknisk anordning som kan alstra joniserande strålning eller innehåller ett radioaktivt ämne ska se till att anordningen har de funktioner som behövs från strålskyddssynpunkt när den ska tas i bruk eller visas.

16 § Den som installerar eller utför underhållsarbete på en teknisk anordning som kan alstra joniserande strålning eller innehåller ett radio-

aktivt ämne ska se till att anordningen utifrån vad som föranletts av arbetet fungerar som avsett från strålskyddssynpunkt.

Ytterligare föreskrifter

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om joniserande strålning när det gäller

1. krav på särskild kompetens för utförandet av vissa arbetsuppgifter inom verksamhet med joniserande strålning,
2. skyldighet att lämna uppgifter som har betydelse från strålskyddssynpunkt,
3. skyldighet att dokumentera de strålkällor som ingår i en verksamhet, och
4. funktionskrav för tekniska anordningar som kan alstra joniserande strålning eller innehåller ett radioaktivt ämne.

4 kap. Arbetstagares exponering för joniserande strålning

Förbud att sysselsätta underåriga

1 § Det är förbjudet att sysselsätta någon som är under 18 år

1. i en verksamhet med joniserande strålning, om sysselsättningen medför att den underårige kan exponeras för joniserande strålning och få en stråldos som överskrider en dosgräns som gäller för personer i allmänheten, eller
2. för att utföra en åtgärd i en radiologisk nödsituation.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från förbudet i 1 § för lärlingar, praktikanter eller studerande som i sin utbildning måste befatta sig med ett radioaktivt material eller med en teknisk anordning som innehåller ett radioaktivt ämne eller kan alstra joniserande strålning.

Medicinsk kontroll

3 § Det är förbjudet att i en verksamhet med joniserande strålning sysselsätta någon med att utföra arbetsuppgifter som kan medföra att personen exponeras för strålning, om personen

1. inte har genomgått den medicinska kontroll som behövs för att bedöma personens lämplighet för arbetsuppgifterna, eller
2. vid kontrollen har bedömts olämplig för arbetsuppgifterna.

4 § En arbetstagare som utför arbetsuppgifter i en verksamhet med joniserande strålning som kan medföra att personen exponeras för strålning är skyldig att underkasta sig den medicinska kontroll som behövs för att bedöma personens lämplighet för arbetsuppgifterna.

5 § Den som sysselsätter någon i en verksamhet med joniserande strålning eller i en verksamhet som bedrivs i en omgivning med joniserande strålning eller sysselsätter någon med att utföra en åtgärd i en radiologisk nödsituation ska se till att arbetstagaren snarast genomgår en läkarundersökning, om arbetstagaren

1. har exponerats för joniserande strålning och fått en stråldos som överskrider en dosgräns som gäller för arbetstagare i en verksamhet med joniserande strålning, eller

2. visar tecken på skada som kan misstänkas vara föranledd av joniserande strålning.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om medicinsk kontroll i 3–5 §§.

Graviditet och amning

7 § Den som sysselsätter någon i en verksamhet med joniserande strålning, i en verksamhet som bedrivs i en omgivning med joniserande strålning eller för att utföra en åtgärd i samband med en radiologisk nödsituation ska informera arbetstagaren om vikten av att tidigt anmäla graviditet eller amning till arbetsgivaren.

8 § Den som sysselsätter någon i en verksamhet med joniserande strålning eller i en verksamhet som bedrivs i en omgivning med joniserande strålning ska se till att arbetsuppgifter som utförs av en gravid arbetstagare som anmält sin graviditet medför att den ekvivalenta dosen till fostret under den återstående graviditeten blir så liten som möjligt och inte förväntas överstiga 1 millisievert.

9 § Om en gravid arbetstagare begär det, ska arbetsgivaren erbjuda arbetsuppgifter som inte innebär någon exponering från joniserande strålning utöver den som personer i allmänheten får exponeras för.

10 § Det är förbjudet att sysselsätta en gravid arbetstagare med att utföra åtgärder i en radiologisk nödsituation.

11 § Den som sysselsätter någon i en verksamhet med joniserande strålning, i en verksamhet som bedrivs i en omgivning med joniserande strålning eller med att utföra en åtgärd i samband med en radiologisk nödsituation ska planera arbetsuppgifter som utförs av en arbetstagare som ammar så att arbetstagaren inte riskerar att få ett intag av eller kontamineras med radioaktiva ämnen som medför att barnet kan exponeras för joniserande strålning och få en stråldos som överskrider en dosgräns som gäller för personer i allmänheten.

Informationskrav inför arbete i radiologiska nödsituationer

12 § Den som sysselsätter någon med att utföra arbetsuppgifter i en radiologisk nödsituation ska i förväg informera arbetstagaren om relaterade hälsorisker och tillgängliga skyddsåtgärder.

Frivillighet i radiologiska nödsituationer

13 § Det är förbjudet att sysselsätta någon med att utföra arbetsuppgifter i en radiologisk nödsituation som inte frivilligt har åtagit sig att utföra uppgifterna, om det med hänsyn till omständigheterna är sannolikt att

arbetstagaren kommer att exponeras för strålning och få en stråldos som överstiger de dosgränser som gäller för arbetstagare i verksamheter med joniserande strålning.

Övervakning av arbetstagare i samband med radiologiska nödsituationer

14 § Den som sysselsätter någon med att utföra arbetsuppgifter i samband med en radiologisk nödsituation ska, om arbetstagaren kan komma att exponeras för joniserande strålning, övervaka exponeringen med individuell mätning eller genom en individuell bedömning av stråldosen. Övervakningen ska genomföras på det sätt som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Skyddsanordningar

15 § Den som är arbetstagare i en verksamhet med joniserande strålning, i en verksamhet som bedrivs i en omgivning med joniserande strålning eller i en radiologisk nödsituation ska använda de skyddsanordningar och vidta de åtgärder i övrigt som anvisats av den som är ansvarig för strålskyddet.

Ytterligare föreskrifter om skydd för arbetstagare

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skydd för arbetstagare mot risk för skador från joniserande strålning.

5 kap. Allmänhetens och miljöns exponering för joniserande strålning

Övervakning

1 § Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning som kan medföra utsläpp av radioaktiva ämnen till luft eller vatten eller kan medföra att allmänheten eller miljön på annat sätt exponeras för joniserande strålning ska mäta eller på annat sätt övervaka utsläppen och exponeringen.

Oskadliggörande av tekniska anordningar

2 § Den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet med joniserande strålning ska se till att tekniska anordningar som kan alstra joniserande strålning oskadliggörs när de inte längre ska användas.

Hantering av radioaktivt avfall

3 § Den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet med joniserande strålning ska se till att det radioaktiva avfall som uppkommit i eller tillförts verksamheten så snart som det är möjligt och rimligt

1. hanteras och vid behov slutförvaras på ett från strålskyddssynpunkt godtagbart sätt, eller

2. överlämnas till en producent som enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 15 kap. 12 § miljöbalken är skyldig att ta hand om avfallet.

Åtgärder för friklassning av byggnadsstrukturer och områden

4 § Om en verksamhet med joniserande strålning avvecklas eller flyttas, ska den som bedriver verksamheten så snart som det är möjligt och rimligt vidta de åtgärder som behövs för att byggnadsstrukturer och områden som kan ha förorenats av radioaktiva ämnen från verksamheten ska kunna omfattas av sådana föreskrifter om undantag från lagen som har meddelats med stöd av 2 kap. 5 §.

Skyldigheterna kvarstår

5 § Skyldigheterna enligt 2–4 §§ gäller till dess att de har fullgjorts även om verksamheten eller det tillstånd som gäller för verksamheten har upphört eller verksamheten har överlåtits till en ny verksamhetsutövare.

Förbud mot radioaktiva ämnen i varor

6 § Det är förbjudet att vid tillverkning eller annan framställning av livsmedel, djurfoder, leksaker, smycken eller kosmetika avsiktligt tillätta eller genom bestrålning bilda ett radioaktivt ämne.

7 § Det är förbjudet att från ett land utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet importera eller till ett sådant land exportera livsmedel, djurfoder, leksaker, smycken eller kosmetika som innehåller ett radioaktivt ämne som är avsiktligt tillsatt eller som har bildats genom bestrålning.

Ytterligare föreskrifter till skydd för människors hälsa

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om förbud och andra försiktighetsmått till skydd för människors hälsa mot risk för skador från joniserande strålning.

Ytterligare föreskrifter till skydd för miljön

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om övervakning, utsläpp av radioaktiva ämnen, radioaktivt avfall, avveckling av verksamheter med joniserande strålning och andra försiktighetsmått till skydd för miljön mot risk för skadlig verkan av joniserande strålning.

6 kap. Tillstånd och anmälan i fråga om joniserande strålning

Tillstånds- och anmälningsplikt

1 § Det är förbjudet att utan tillstånd bedriva en verksamhet med joniserande strålning.

2 § Det är förbjudet att utan ett särskilt tillstånd

1. slutförvara radioaktivt avfall utomlands, om avfallet kommer från en verksamhet med joniserande strålning i Sverige, eller

2. slutförvara eller i avvaktan på slutförvaring mellanlagra radioaktivt avfall i Sverige, om avfallet kommer från en verksamhet med joniserande strålning i ett annat land.

3 § Tillståndsplikten i 1 § gäller inte utförsel från Sverige av ett radioaktivt material eller en teknisk anordning som innehåller ett radioaktivt ämne, om utförseln omfattas av ett tillstånd enligt lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd.

4 § Tillståndsplikten i 1 och 2 §§ gäller för en verksamhet som är tillståndspliktig enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet endast om det har bestämts i ett tillstånd enligt den lagen.

5 § Tillståndsplikten i 2 § gäller inte för

1. utländskt radioaktivt avfall som efter behandling eller upparbetning i Sverige ska slutförvaras i det land där avfallet har uppkommit eller har sitt ursprung,

2. radioaktivt avfall som har uppkommit eller har sitt ursprung i Sverige och som efter behandling eller upparbetning i ett annat land ska slutförvaras i Sverige, och

3. kasserade slutna strålkällor som skickas tillbaka till en leverantör eller en tillverkare av sådana strålkällor.

6 § Om det är godtagbart från strålskyddssynpunkt, får tillståndsplikt enligt 1 § ersättas med anmälningsplikt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådan anmälningsplikt.

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillstånds- eller anmälningsplikt för verksamheter som på grund av att de bedrivs i en omgivning med joniserande strålning kan innebära risk för skador på människors hälsa eller miljön.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att anmäla

1. förvärv, innehav, överlåtelse, upplåtelse, saluförande eller införsel till Sverige av tekniska anordningar som kan alstra joniserande strålning, och

2. hantering av komponenter som har väsentlig betydelse från strålskyddssynpunkt och är tillverkade för att ingå i tekniska anordningar som kan alstra joniserande strålning.

Förutsättningar för tillstånd

9 § Ett tillstånd enligt denna lag får ges endast om verksamheten är berättigad och sökanden har de ekonomiska, administrativa och personella resurser som krävs enligt 3 kap. 11 §.

10 § Om det finns risk för att verksamheten medför att en miljökvalitetsnorm som avses i 5 kap. 2 § första stycket 1 miljöbalken inte följs, får tillstånd ges endast om det förenas med de villkor som behövs för att följa normen eller om det finns en sådan förutsättning för tillstånd som anges i 2 kap. 7 § tredje stycket miljöbalken.

11 § Ett tillstånd enligt 2 § 1 att utomlands slutförvara radioaktivt avfall får ges endast om

1. det mellan Sverige och det andra landet finns en internationell överenskommelse om slutförvaring, och

2. fördelarna med slutförvaring i det andra landet från strålskyddssynpunkt tydligt överväger fördelarna med slutförvaring i Sverige.

12 § Regeringen får meddela föreskrifter om vad som krävs för att en internationell överenskommelse som avses i 11 § 1 ska kunna läggas till grund för ett tillstånd.

13 § Ett tillstånd enligt 2 § 2 att i Sverige slutförvara eller mellanlagra utländskt radioaktivt avfall får ges endast om det finns synnerliga skäl.

14 § Ett tillstånd enligt denna lag får inte avse utförsel av radioaktivt avfall till

1. en plats söder om 60 grader sydlig bredd,

2. ett land utanför Europeiska unionen, om landet är part i partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan, undertecknat i Cotonou den 23 juni 2000 (SÖ 2002:42), eller

3. ett land där import av radioaktivt avfall är förbjuden eller där det kan antas att det saknas förmåga att från strålskyddssynpunkt ta hand om sådant avfall på ett godtagbart sätt.

15 § Ett tillstånd enligt denna lag för en verksamhet där en människa avbildas utan medicinskt syfte med en metod som medför exponering för joniserande strålning får ges endast om exponeringen sker med stöd av 28 kap. rättegångsbalken, lagen (2000:1225) om straff för smuggling eller utlänningslagen (2005:716) eller om det annars finns särskilda skäl.

Tillståndsprövning

16 § Den myndighet som regeringen bestämmer prövar frågor om tillstånd enligt denna lag.

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att 6 kap. miljöbalken ska tillämpas i ärenden om tillstånd enligt denna lag eller om villkor enligt 22 §.

Finansiella säkerheter

18 § Ett tillstånd enligt denna lag får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer finansiell säkerhet för de kostnader för avfallshantering och återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Staten, kommuner, landsting och kommunförbund behöver dock inte ställa någon finansiell säkerhet. Den som är skyldig att betala avgift eller ställa finansiell säkerhet enligt lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter eller 16 kap. 3 § miljöbalken behöver inte ställa någon finansiell säkerhet för åtgärder som omfattas av avgifter och säkerheter enligt de nämnda lagarna.

Säkerheten kan ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av finansiell säkerhet.

19 § En finansiell säkerhet ska prövas av tillståndsmyndigheten och ska godtas om den är betryggande för sitt ändamål.

Tillstånds giltighetstid och villkor

20 § Ett tillstånd som ges enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska avse en bestämd tid och förenas med de villkor som behövs från strålskyddssynpunkt.

Giltighetstiden för ett tillstånd som avser transport av radioaktivt avfall till eller från Sverige får vara högst tre år.

Särskilda beslut om villkor

21 § Tillståndsmyndigheten får besluta om ytterligare eller ändrade villkor för en verksamhet som har fått tillstånd enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, om det behövs från strålskyddssynpunkt.

22 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om ytterligare villkor för en verksamhet som har fått tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, om det behövs från strålskyddssynpunkt.

Återkallelse av tillstånd

23 § Tillståndsmyndigheten får besluta att helt eller delvis återkalla ett tillstånd enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, om

1. tillståndshavaren i något väsentligt avseende inte följer det som gäller för verksamheten,

2. det finns synnerliga skäl från strålskyddssynpunkt, eller
3. tillståndshavaren begär det.

Förbud mot överlåtelse och upplåtelse

24 § Radioaktivt material och tekniska anordningar som innehåller ett radioaktivt ämne eller som kan alstra joniserande strålning får överlåtas eller upplåtas endast till den som har det tillstånd eller har fullgjort den anmälningsplikt som krävs enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

7 kap. Tekniska anordningar som kan alstra icke-joniserande strålning

Försiktighet och kompetens

1 § Den som bedriver en verksamhet eller sysselsätter någon med att utföra arbete där det används en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning ska i den utsträckning som behövs från strålskyddssynpunkt och med hänsyn till verksamhetens eller arbetets art och andra förhållanden

1. kontrollera och upprätthålla strålskyddet på de platser där strålning kan förekomma,

2. underhålla de tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten,

3. vidta de åtgärder och försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka skada på människors hälsa eller miljön, och

4. se till att alla som arbetar i verksamheten och kan komma att exponeras för icke-joniserande strålning har

- a) god kännedom om de förhållanden, villkor och föreskrifter som verksamheten bedrivs under,

- b) kunskap om de risker som kan vara förenade med verksamheten, och

- c) den kompetens som behövs för att strålskyddet ska fungera tillfredsställande.

Skyddsanordningar

2 § Den som är arbetstagare i en verksamhet där det används en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning ska använda de skyddsanordningar och vidta de åtgärder i övrigt som har anvisats av den som är ansvarig för strålskyddet.

Märkning och information

3 § Den som tillhandahåller en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning eller i marknadsföringssyfte visar en sådan anordning ska genom märkning eller på annat lämpligt sätt lämna information om strålningsrisker och lämna övriga uppgifter som har betydelse från strålskyddssynpunkt till mottagaren av anordningen eller den som visningen är avsedd för.

Funktionskrav för tekniska anordningar

4 § Den som tillverkar, till Sverige för in, tillhandahåller eller i marknadsföringssyfte visar en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning ska se till att anordningen har de funktioner som behövs från strålskyddssynpunkt när den ska tas i bruk eller visas.

5 § Den som installerar eller utför underhållsarbete på en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning ska se till att anordningen utifrån vad som föranletts av arbetet fungerar som avsett från strålskyddssynpunkt.

Åldersgräns för användning av kosmetiskt solarium

6 § Det är förbjudet att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år sola i ett kosmetiskt solarium.

7 § Den som yrkesmässigt låter någon sola i ett kosmetiskt solarium ska

1. förvissa sig om att solaren har fyllt 18 år,
2. på varje ställe i verksamheten där ett kosmetiskt solarium upplåts se till att det finns en klart synbar skylt med tydlig information om förbudet i 6 §, och
3. enligt ett särskilt program för egenkontroll kontrollera verksamheten och ansvara för att verksamhetens personal har nödvändiga kunskaper om det som gäller för verksamheten enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den egenkontroll som avses i 7 § 3.

Tillstånds- eller anmälningsplikt

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillstånds- eller anmälningsplikt för hantering av tekniska anordningar som kan alstra icke-joniserande strålning.

Oskadliggörande av tekniska anordningar

10 § Den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet där det används en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning ska i den utsträckning som behövs från strålskyddssynpunkt se till att anordningen oskadliggörs när den inte längre ska användas.

Ytterligare föreskrifter om försiktighetsmått

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur tekniska anordningar som kan alstra icke-joniserande strålning ska hanteras och andra försiktighetsmått i samband med hanteringen.

8 kap. Tillsyn

Tillsynsmyndigheter

1 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

2 § Regeringen får meddela föreskrifter om att den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet ska utöva tillsynen i fråga om

1. verksamheter med kosmetiska solarier som bedrivs inom kommunen, och
2. radonhalten i bostäder och lokaler som allmänheten har tillträde till inom kommunen.

3 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en tillsynsmyndighet får överlämna tillsynsuppgifter till

1. försvarsinspektören för hälsa och miljö i fråga om verksamhet som utövas av Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Fortifikationsverket eller Försvarets radioanstalt, och
2. en kommunal nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet i fråga om andra verksamheter än sådana som anges i 1.

Upplysningar och handlingar för tillsynen

4 § Den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som omfattas av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska på begäran av tillsynsmyndigheten ge myndigheten de upplysningar eller de handlingar som behövs för tillsynen.

Kontrollköp

5 § Tillsynsmyndigheten får göra kontrollköp i syfte att få fram underlag för en dialog med en verksamhetsutövare i frågor som rör skyldigheten att förvissa sig om att en solare har fyllt 18 år. För ett kontrollköp får tillsynsmyndigheten inte anlita någon som är yngre än 18 år.

Ett kontrollköp får göras även om verksamhetsutövaren inte har informerats om det i förväg.

Efter ett kontrollköp ska tillsynsmyndigheten informera verksamhetsutövaren om köpet.

Förelägganden

6 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som har skyldigheter enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen eller beslut som meddelats med stöd av lagen ska fullgöra dessa.

Ett sådant beslut om föreläggande får inte grundas på det som har kommit fram genom ett kontrollköp.

7 § Ett beslut om föreläggande enligt 6 § får förenas med vite.

Tillfälligt omhändertagande

8 § Tillsynsmyndigheten får besluta att omhänderta ett radioaktivt material eller en teknisk anordning som innehåller ett radioaktivt ämne eller som kan alstra strålning, om det behövs i avvaktan på att ett föreläggande ska följas.

Försegling

9 § Tillsynsmyndigheten får besluta att försegla fastigheter, byggnader, utrymmen och andra anläggningar där verksamhet med joniserande strålning bedrivs samt att försegla tekniska anordningar som innehåller ett radioaktivt ämne eller kan alstra strålning, om det behövs för att förebygga att anläggningarna, utrustningarna eller anordningarna används olovligen.

Rättelse på en felandes bekostnad

10 § Om någon inte har vidtagit en åtgärd som ska vidtas enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen eller beslut som meddelats med stöd av lagen, får tillsynsmyndigheten besluta att de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse ska vidtas på den felandes bekostnad, om

1. den felande inte har följt ett föreläggande enligt 6 §, eller
2. rättelse bör göras genast med hänsyn till risken för allvarliga skador eller andra särskilda skäl.

Ett beslut om rättelse får inte grundas på det som kommit fram genom ett kontrollköp.

Tillträde för att fullgöra tillsynsmyndighetens uppgifter

11 § Tillsynsmyndigheten har rätt att få tillträde till fastigheter, byggnader, utrymmen och andra anläggningar samt transportmedel där verksamhet enligt denna lag bedrivs för provtagning, undersökningar och andra åtgärder som behövs för tillsynen. För uttaget prov betalas inte ersättning.

Tillträde enligt denna bestämmelse får inte avse bostäder.

Polismyndighetens biträde

12 § Polismyndigheten ska ge tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs för tillsynen.

Föreskrifter

13 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet att ersätta en tillsynsmyndighets kostnader för provtagning och undersökning av prov, och
2. hur kontrollköp ska göras.

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som har betydelse från strålskyddssynpunkt om

1. mät- och skyddsutrustningar, och
2. provning, kontroll och besiktning.

9 kap. Straff och förverkande

1 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot 3 kap. 13 §, 14 § 1, 15 eller 16 §, 5 kap. 3 § 1, 7 kap. 1, 3, 4 eller 5 § eller, i fråga om verksamhet med joniserande strålning, bryter mot 3 kap. 10 §.

2 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot 3 kap. 1, 2 eller 9 §, 4 kap. 1, 7, 8, 9, 10 eller 11 §, 5 kap. 2 §, 6 kap. 1 § eller 7 kap. 10 §,
2. i fråga om verksamhet med joniserande strålning eller åtgärd som vidtas i en sådan verksamhet bryter mot 3 kap. 5 §,
3. i fråga om livsmedel, leksaker, smycken eller kosmetika bryter mot 5 kap. 6 eller 7 §, eller
4. bryter mot en föreskrift som har meddelats av regeringen med stöd av 3 kap. 8 § eller 7 kap. 9 §.

3 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot förbudet i 7 kap. 6 §.

4 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot 4 kap. 3 eller 5 §,
2. bryter mot ett villkor i ett beslut som har meddelats med stöd av 6 kap. 20, 21 eller 22 §,
3. bryter mot ett föreläggande som har beslutats med stöd av 8 kap. 6 §,
4. inte ger tillsynsmyndigheten begärda upplysningar eller handlingar för tillsyn enligt 8 kap. 4 §, eller
5. lämnar oriktiga uppgifter om förhållanden av betydelse i en ansökan eller annan handling enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

5 § Till ansvar enligt denna lag döms inte i ringa fall.

6 § Till ansvar enligt denna lag döms inte om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt brottsbalken eller lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

7 § Den som har åsidosatt ett vitesföreläggande ska inte dömas till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet.

Förverkande

8 § Radioaktiva material och tekniska anordningar som kan alstra strålning samt tillhörande behållare och tillhörande anordningar för strål-

skydd eller deras värde ska förklaras förverkade, om materialen, anordningarna eller behållarna har varit föremål för brott enligt denna lag och förverkandet inte är uppenbart oskäligt. Även utbyte av ett sådant brott ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

9 § Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt denna lag får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det finns särskilda skäl. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat.

10 § Egendom som har varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt denna lag får förklaras förverkad, om brottet har fullbordats och ett förverkande behövs för att förebygga brott eller om det finns särskilda skäl. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat.

10 kap. Tystnadsplikt, överklagande och avgifter

Tystnadsplikt

1 § Den som på grund av bestämmelser i denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen har tagit del av uppgifter, får inte obehörigen röja eller utnyttja dem, om de avser

1. affärs- eller driftsförhållanden,
2. förhållanden av betydelse för Sveriges försvar, eller
3. säkerhets- och bevakningsåtgärder som avser transport eller förvaring av slutna strålkällor med hög aktivitet.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Överklagande

2 § Beslut enligt denna lag får överklagas.

Beslut som avser Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Fortifikationsverket eller Försvarets radioanstalt eller ytterligare villkor enligt 6 kap. 22 § överklagas till regeringen. Andra beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Verkställighet av beslut

3 § Beslut enligt denna lag ska gälla omedelbart om inte annat bestäms.

Avgifter

4 § Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för en myndighets eller kommuns verksamhet enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2018 i fråga om 7 kap. 6–8 §§, 8 kap. 5 § och 9 kap. 3 § och i övrigt den 1 juni 2018.

2. Genom lagen upphävs strålskyddslagen (1988:220).

3. Tillstånd, förelägganden, förbud och andra beslut i enskilda fall som har meddelats med stöd av den upphävda lagen gäller fortfarande och ska anses beslutade med stöd av motsvarande bestämmelser i denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs att 3, 5 b och 10 a §§ lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet¹ ska följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Kärnteknisk verksamhet *skall* bedrivas på sådant sätt att kraven på säkerhet tillgodoses och de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen och obehörig befattning med kärnämne och sådant kärnavfall som utgörs av använt kärnbränsle.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs för att sådana förpliktelser *skall* uppfyllas som ingår i överenskommelser som avses i första stycket.

Bestämmelser om strålskydd finns i strålskyddslagen (1988:220).

Kärnteknisk verksamhet *ska* bedrivas på sådant sätt att kraven på säkerhet tillgodoses och de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen och obehörig befattning med kärnämne och sådant kärnavfall som utgörs av använt kärnbränsle.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs för att sådana förpliktelser *ska* uppfyllas som ingår i överenskommelser som avses i första stycket.

Bestämmelser om strålskydd finns i strålskyddslagen (2018:000).

5 b §²

Vid prövning av ärenden enligt denna lag ska 2 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas. Vid prövning av tillstånd att uppföra, inneha och driva en ny kärnkraftsreaktor ska även 17 kap. 6 a § miljöbalken tillämpas.

Ett tillstånd enligt denna lag får inte avse transporter av använt kärnbränsle eller kärnavfall till platser eller länder som anges i 20 a § strålskyddslagen (1988:220).

Ett tillstånd enligt denna lag får inte avse transporter av använt kärnbränsle eller kärnavfall till platser eller länder som anges i 6 kap. 14 § strålskyddslagen (2018:000).

Ett tillstånd enligt 5 a § första stycket 1 får ges endast om det finns synnerliga skäl och genomförandet av det program som avses i 12 § inte försvåras. Ett tillstånd enligt 5 a § första stycket 2 får ges endast om det mellan Sverige och det andra landet finns ett avtal om slutförvaring och

¹ Lagen omtryckt 1992:1536.

² Senaste lydelse 2014:141.

fördelarna med slutförvaring i det andra landet från kärnsäkerhetssynpunkt tydligt överväger fördelarna med slutförvaring i Sverige.

10 a §³

Den som har tillstånd att inneha eller driva en kärnteknisk anläggning ska minst vart tionde år göra en ny systematisk helhetsbedömning av säkerheten och strålskyddet och hur dessa uppfyller kraven enligt denna lag, strålskyddslagen (1988:220) och miljöbalken och enligt föreskrifter som har meddelats och villkor som har beslutats med stöd av dessa lagar.

Den som har tillstånd att inneha eller driva en kärnteknisk anläggning ska minst vart tionde år göra en ny systematisk helhetsbedömning av säkerheten och strålskyddet och hur dessa uppfyller kraven enligt denna lag, miljöbalken och strålskyddslagen (2018:000) och enligt föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av dessa lagar.

I helhetsbedömningen ska tillståndshavaren ta ställning till hur säkerheten och strålskyddet kan upprätthållas och förbättras fram till nästa helhetsbedömning eller till dess att anläggningen har avvecklats. Särskild hänsyn ska tas till de omständigheter som anges i 10 § 1 a–d.

Helhetsbedömningen och de åtgärder som den föranleder ska redovisas till den myndighet som avses i 16 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2018.

³ Senaste lydelse 2017:575.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1706) om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet¹ i stället för lydelsen enligt lagen (1998:1706) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Kärnteknisk verksamhet *skall* bedrivas på sådant sätt att kraven på säkerhet tillgodoses och de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra kärnsprängningar, spridning av kärnvapen och obehörig befattning med kärnämne och sådant kärnavfall som utgörs av använt kärnbränsle.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs för att sådana förpliktelser *skall* uppfyllas som ingår i överenskommelser som avses i första stycket.

Bestämmelser om strålskydd finns i strålskyddslagen (1988:220).

Kärnteknisk verksamhet *ska* bedrivas på sådant sätt att kraven på säkerhet tillgodoses och de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra kärnsprängningar, spridning av kärnvapen och obehörig befattning med kärnämne och sådant kärnavfall som utgörs av använt kärnbränsle.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs för att sådana förpliktelser *ska* uppfyllas som ingår i överenskommelser som avses i första stycket.

Bestämmelser om strålskydd finns i strålskyddslagen (2018:000).

¹ Lagen omtryckt 1992:1536.

4 Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § minerallagen (1991:45) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §¹

Bestämmelser som berör verksamhet som avses i denna lag finns i miljöbalken, plan- och bygglagen (2010:900) och kulturmiljölagen (1988:950).

Bestämmelser om rätt att förvärva och inneha eller på annat sätt ta befattning med kärnämne eller mineral med halt av sådant ämne finns även i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. Bestämmelser om rätt i övrigt att bedriva verksamhet med strålning finns i strålskyddslagen (1988:220).

Bestämmelser om rätt att förvärva och inneha eller på annat sätt ta befattning med kärnämne eller mineral med halt av sådant ämne finns även i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. Bestämmelser om rätt i övrigt att bedriva verksamhet med strålning finns i strålskyddslagen (2018:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2018.

¹ Senaste lydelse 2013:668.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:263) om transport av farligt gods

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2006:263) om transport av farligt gods ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Denna lag tillämpas på förberedelse inför och utförande av transporter av farligt gods.

I fråga om transporter av radioaktiva ämnen gäller även lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och strålskyddslagen (1988:220) samt föreskrifter *eller villkor* som har meddelats med stöd av dessa lagar.

I fråga om transporter av radioaktiva ämnen gäller även lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och strålskyddslagen (2018:000) samt föreskrifter *och beslut* som har meddelats med stöd av dessa lagar.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2018.

6 Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 8 § patientsäkerhetslagen (2010:659) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

8 §¹

En legitimerad läkare eller tandläkare som har gått igenom viss vidareutbildning ska efter ansökan få bevis om specialistkompetens.

Om inte annat särskilt föreskrivs, får en läkare eller tandläkare ange att han eller hon har specialistkompetens inom specialiteten i sitt yrke endast om han eller hon har ett bevis om specialistkompetens enligt första stycket.

En legitimerad läkare, *sjukhusfysiker* eller tandläkare som har gått igenom viss vidareutbildning ska efter ansökan få bevis om specialistkompetens.

Om inte annat särskilt föreskrivs, får en läkare, *sjukhusfysiker* eller tandläkare ange att han eller hon har specialistkompetens inom specialiteten i sitt yrke endast om han eller hon har ett bevis om specialistkompetens enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2018.

¹ Senaste lydelse 2016:150.

7 Förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 § tullagen (2016:253) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor:

- Arbetsmiljöverket,
- Boverket,
- Elsäkerhetsverket,
- Havs- och vattenmyndigheten,
- Kemikalieinspektionen,
- Kommerskollegium,
- Konsumentverket,
- Kronofogdemyndigheten,
- Livsmedelsverket,
- Läkemedelsverket,
- Myndigheten för press, radio och tv,
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,
- Naturvårdsverket,
- Post- och telestyrelsen,
- Skatteverket,
- Skogsstyrelsen,
- Statens energimyndighet,
- Statens jordbruksverk,
- Statistiska centralbyrån,
- Strålsäkerhetsmyndigheten,
- Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll,
- Sveriges riksbank, och
- Transportstyrelsen.

Tullverket ska på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

I lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet finns bestämmelser om Tullverkets behandling av uppgifter i vissa fall.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2018.